

Piispa Jukka Keskitalon loppulausunto Tervolan seurakunnan piispantarkastuksen yleisessä tarkastuksessa 23.4.2023

Yleistä Tervolan seurakunnasta

- Tervolan seurakunta kuuluu Oulun hiippakunnan pienempien seurakuntien ryhmään ja se kuuluu Kemi-Tornion rovastikuntaan.
- Tervola on luonteeltaan maaseutuseurakunta, mutta se sijaitsee kolmen kaupungin keskellä Kemin, Tornion ja Rovaniemen keskellä.
- Tervolan seurakunnalla on upea kolmen kirkon muodostama kirkkomiljöö Kemijoen rannalla:
 - o Vanha kirkko on valmistunut 1689 ja se toimii jumalanpalveluspaikkana kesäkuukausina ja hiljaisella viikolla.
 - o Iso kirkko valmistui 1864 ja sitä käytetään kesällä juhannuksena ja konfirmaatiojumalanpalveluksissa ja jouluaattona jouluhartaudessa.
 - o Seurakuntakeskuksen kirkko valmistui vuonna 1974 ja toimii pääkirkkona syyskuun alusta toukokuun loppuun.
- Tervolan seurakunnassa oli vuoden 2022 lopussa 2218 jäsentä. Tervolan kunnassa on asukkaita 2882 (31.12.2021), seurakunnan jäseniä kuntalaisista on 77 %. Jäsenmäärä seurakunnassa on laskenut tasaisesti.
 - o Jäsenmäärän laskun keskeisimpiä syitä ovat kastettujen määrään nähden noin kolminkertainen siunausten määrä ja sisään- ja ulosmuuton epäedullisuus seurakunnan kannalta.
 - o Seurakunnan jäsenmäärä on ikääntymään päin, eniten jäseniä on kymmenvuosisyistä 60-69 ikäisten joukossa (382).

Tervolan seurakunnat vahvuudet

- Tervolan seurakunta on perustehtävätietoinen. Toiminnan keskiössä Jumalan sanan esillä pitäminen eri tilanteissa ja eri ikäryhmille.
 - o Jumalanpalveluselämä on kohtuullisen vahvaa ja jumalanpalveluksissa kävijöiden määrä vastaavan kokoiisiin seurakuntiin verrattuna jopa hieman parempi. Paikalla messuun osallistuvien määrä ei ole palautunut koronan jälkeen, mutta kun otetaan huomioon striimauksen kautta mukana olevat, on jumalanpalvelusosallistuminen jopa parantunut.

- Tervolan seurakunta on henkilöstö- ja taloudellisiin resursseihin nähden todella aktiivinen, toimintaa on varsin runsaasti.
- Seurakunnan talous on vakaa, mutta liikkumatila investointien ja toiminnallisten satsausten suhteen on pieni. Seurakunnan taloutta on onnistuneesti tasapainotettu mm. työpanoksen ”myymisellä” naapuriseurakuntiin ja Tervolan kunnalle.
- Seurakunta on erittäin hyvin verkostoitunut paikkakunnallaan. Yhteistyö mm. kunnan ja järjestöjen kanssa on saumatonta.
- Ehdoton vahvuus ovat seurakunnan sitoutuneet ja osaavat työntekijät, jotka tunnetaan paikkakunnalla hyvin, ja joiden työtä arvostetaan.
- Työalat ovat kauttaaltaan vahvoja, esimerkkeinä voi mainita diakoniatyön, ja lapsi- ja nuorisotyön (mm. Donkkis-toiminta kokoa runsaasti).
- Yhteistyö naapuriseurakuntien on säännöllistä (erityisesti Keminmaa ja Ylitornio, Pello ja Kolari).
- Seurakunnan viestintä on aktiivista:
 - o Tervolan kunnassa jaetaan viestintälehti Tervola jokaiseen talouteen, josta näkyy myös seurakunnan tapahtumat.
 - o Tervolan seurakunta striimaa myös omia jumalanpalveluksia säännöllisesti.
 - o Seurakunnalla on omat verkkosivut, jonka lisäksi käytössä sosiaalisen median alustat.

Tervolan seurakunnan kehittämishaasteet

- Tervolan seurakunnan jäsenmäärä on laskenut tasaisesti, mikä vaatii toiminnan sopeuttamista resurssien mukaan.
 - o Sopeuttaminen on kuitenkin tehtävä viisaasti ydintoimintoja varjelle.
 - o Seurakuntalaisten osallisuutta ja vapaaehtoistyötä on, mutta sitä voitaisiin lisätä ja siten välttää se, että toiminnan määrä ja laatu kärsii resurssien vähetessä.
- Tervolan seurakunnalla on seuraavan kymmenvuotiskauden aikana edellytykset säilyä itsenäisenä, mutta se edellyttää yhteistyön lisäämistä naapuriseurakuntien kanssa.
 - o Kehotan Tervolan seurakuntaa olemaan avoin esimerkiksi talouden- ja kiinteistönhoidon yhdistämiseksi esimerkiksi Keminmaan tai Ylitornion seurakunnan kanssa.
 - o Seuraavalla kymmenvuotiskaudella itsenäisenä pysyminen edellyttää henkilöstön työpanoksen jakamisessa naapuriseurakuntien kesken. Jatkossa voisi tutkia esimerkiksi seurakuntapastorin viran osalta yhteistyötä Simon seurakunnan kanssa.
- Seurakunnassa ollaan tietoisia, että kirkkojen ja kiinteistöjen korjauksiin ja ylläpitoon käytettävissä olevat voimavarat suhteessa ydintoiminnan tarvitsemiin tukitoimiin on todella tiukat ja rajalliset.
 - o Seurakunnan tulee lähiaikoina ratkaista investoiko se leirikeskukseen. Jos investoi, on leirikeskukseen ulosvuokraamista esimerkiksi muille seurakunnille pyrittävä lisäämään.
- Tervolan seurakunta pyrkii toimimaan ympäristöystävällisesti. Tervolan seurakunnalla ei kuitenkaan ole kirkon ympäristödiplomia.
 - o Kehotan seurakuntaa aloittamaan taustatyön ympäristödiplomin hankkimiseksi.

Seurakunnan hallinto, talous kirkkoherranvirasto ja arkisto

- Seurakunnan (seurakuntayhtymän) talouden ja hallinnon tarkastus on suoritettu pappisasessorin johdolla, ja siitä on kirjoitettu erillinen raportti. Seurakunnan kirkkoherranviraston ja arkiston tarkastus on suoritettu lääninrovastin toimesta ja siitä annetaan erillinen raportti.

Työyhteisö, johtajuus ja luottamushenkilöiden toiminta

Työyhteisö

- Työyhteisö on sitoutuva ja ilmapiiriltään hyvä. Haluan seurakuntalaisten kuulleen lausua vilpittömän kiitokseni Tervolan seurakunnan työntekijöille.

- Työyhteisö on perinteeseen luottava, mutta toisaalta avoin uudelle toiminnalle.

Johtajuus

- Kirkkoherra Heikki Holma on palvellut seurakuntaa 30 vuotta, ja on jäämässä ensi vuonna eläkkeelle. Hän hoitaa virkaansa erittäin sitoutuneesti. Olen tämän tarkastuksen aikana voinut todeta, kuinka syvästi ja laajasti Heikin paimenen roolia arvostetaan täällä Tervolassa.
 - o Tuomiokapituli on juuri ennen tätä tarkastusviikonloppua saanut kirkkovaltuustolta tulevaisuusselvityksen, jonka kapituli pyysi voidakseen varmistua edellytyksistä julistaa kirkkoherranvirka haettavaksi. Tulevaisuusselvityksen perusteella edellytykset ovat olemassa. Tuomiokapituli julistaneekin kirkkoherranviran haettavaksi syksyllä.
- Taloussihteeri Jyrki Törmänen hoitaa taitavasti seurakunnan taloutta ja kiinteistöjä. Hänellä on realistinen käsitys tulevaisuuden askelmerkeistä, jos ja kun seurakunta haluaa säilyä itsenäisenä.

Luottamushenkilötoiminta

- Kirkkovaltuusto uudistui vaaleissa voimakkaasti, uusia on 11/15. Luottamushenkilötapaamisessa saatoinkin havaita, että kirkkoneuvostolla ja kirkkovaltuustolla on realistinen kuva seurakunnan mahdollisuuksista ja haasteista.

Lopuksi

- Kirkkojärjestyksen 18. luvun 7 § nojalla totean seuraavaa:
 - o Tämä piispan päätöslausunto sekä pappisasessorin ja lääninrovastin muistiot jaetaan työntekijöille ja luottamushenkilöille. Niiden pohjalta tulee käydä avoin ja arvioiva keskustelu työntekijäkokouksessa sekä kirkkovaltuustossa ja kirkkoneuvostossa.
 - o Seurakunnan, kirkkoneuvoston ja kirkkoherran on ryhdyttävä niihin toimenpiteisiin, joihin tämä piispantarkastuksen päätöslausunto antaa aihetta.
 - o Piispantarkastuksen seurantakäynti suoritetaan lääninrovastin johdolla vajaan vuoden kuluessa, ja sen tuloksista raportoidaan piispalle. Silloin selvitetään, miten seurakunnassa tässä tarkastuksessa esiin tulleisiin kehittämishaasteisiin on vastattu.
 - o Kiitän Tervolan seurakuntalaisia, kirkkoherraa, työyhteisöä ja luottamushenkilöitä hyvästä piispantarkastuksen valmistelusta sekä minun, puolisoni ja seurueeni kokemasta runsaasta vieraanvaraisuudesta piispantarkastuksen aikana.